

(Kanderschiza) wässert sich aus lauter Brunnquellen zwischen hohem Gebirge“ itd. („Ehre des Herzogthums Krain“ str. 151). In kanderšica zares pomenuje to kar: studenčnica. V sanskritu najdem Kun'd'a „Brunnen, studenec“ (glej Lassen „Indische Alterthumskunde.“ I., 179).

2. Belkla — Beukla.

Valvasor („Ehre des H. Kr.“ str. 150) piše: „Es gibt auch einen See zu Beukhla, dieser See oder Pfuhl im leimigen Boden“ itd. V sanskritu dosadaj nisem še našel sorodne besede, al v keltščini pomenila je beseda bêl, mužo „Morast“ (glej Adelung „Aelteste Gesch. der Deutsch.“ str. 247). — Zavoljo suffixa primeri ženske imena: Cinkla od možkega Cinke, Mokošla, ime boginje vode, od možkega Mokoš itd.

3. Bled.

V arjanskih jezicah nahajamo mnogokrat, da poznamlovanja za barve se rabijo tudi za poznamlovanja za vodo; na primer: latinski albus, starovisokonemški: alba, voda, (Graff „Althochdeutsch. Sprachschatz“ I., 243), albiz, elbiz, beli ptič labud. Tako tudi v sanskritu izrazuje palita „blassgrau“ in iz te korenike je palva, jezero, ribnik. (Benfey „Griech. Wurzellex.“ I., 81). In čudovito! v slovenščini nahajamo enake misli bled „blass, grau“ in Bled ime jezera.

4. Kanomla, Samovica in Sura.

Na Kranjskem tečejo rečice Kanomla, Samovica in Sura. Za razlago teh imen bi navedel sansk. koreniki: kan „ire“ in sam, „agitari“. Od Sure — Sore sem že rekel, da v sanskritu sura naravnost pomenuje vodo od korenike su „stillare“. Cerkvoslovenščina je še ohranila besedo surov „humidus“.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz slovenograške doline 29. marca. — b. — Brali smo unidan v „Novicah“ (v 23. listu), da železnica iz Maribora na Koroško bi imela „ne na levem, prijaznem, ampak na desnem obojnem in zimskem bregu Drave iti, in to le zatega voljo, da gré memo Prevalj“. Meni, ki te verstice pišem, je sicer vse eno, naj si gré železnica na levem ali desnem bregu ali pa po sredi Drave, — povedati pa le vendar moram, da modrim in zvedenim možem na Štajarskem, ki bivajo blizo Drave in poleg meje Koroške, in dotični svet in légo dobro poznajo, so čisto nasprotnih misel in jim omenjene verstice „Novic“ merzijo. *) Na desnem bregu Drave bi imela železnica le zavolj Prevalj iti, to je, pravijo, [nepravilno in derzno govorjenje. Prevalje, naj izdatniše fužine, ki ne le v svoji in sosednih kronovinah, temuč po celem cesarstvu slovijo, si z železnico kaj veliko opomorejo, to je res, in vsak jim to srečo privošuje. Da bi pa imela zavolj Prevalj železnica na desnem bregu Drave iti, to ni res, — temuč zato bi imela tukaj iti, ker na unem (levem) bregu bi se mogla vélika cesta večkrat prelagati, in to bi bilo silno težavno, v mnogem oziru nevarno in bi obilnih stroškov prizadjalo. Zavolj manjše težavnosti in zavolj manjših stroškov pojde železnica po desnem bregu, Prevalje pa so v tem nedolžne, čeravno se vé da tega vesele. Naj si pa že po desnem ali levem kraji gré, si niso lavantinski dol, Pliberg in drugi večji kraji nič v škodi, ker imajo enako daleč v Dravberg in v Vlekovec. Tudi prideluje Slovengradec in drugi kraji na desnem bregu obilno premoga (kamenega oglja), na levem bregu ga pa neki ni noter do Marburga nič, in to je tudi kaj. Iz tega se vidi, da tista „le zavolj Prevalj“ je bosa, in da iz več modrih ozirov in tehtnih uzrokov ima železnica na desnem kraji iti; kar je po najnovejših novicah že gotovo.

*) Zatega voljo brez vse zamere „audiatur et altera pars.“ Vred.

Iz Tersta smo zvedili, da to, kar se je dolgo pričakovalo — pogojzdevanje Krasa — se je že pričelo; 30. dan p. m. so v občini Komenski in Nabrezinski slovesno zasadili perve drevesa. Drugi pot več od tega.

Iz Ljubljane. Slišali smo te dni, da vsled najvišjega ukaza se ima vožnja za poskušnjo (Probefahrten) po železnici ljubljansko-teržaški že 15. dan prihodnjega mesca maja začeti. — Kolikor smo dosedaj iz raznih krajev Krajnskega zvedili, stoji ozimina večidel prav lepo; le pozneje v jeseni vsejane žita, ker se niso dovolj ukoreninile, še nekoliko medlijo, pa je upanje, da si bojo nekatere še pomogle. Miši so pa hudo razsajale.

Novičar iz raznih krajev.

Nova postava, veljavna za vse deželske cesarstva razun lombardo-beneškega kraljestva, Dalmacije in vojaške Krajine, določuje, kako imajo sodnije razsojevati zadeve deležnikov, ki so z drugimi skupaj živeli v rudarijske bukve vpisane pravice kakega rudnika, pa hočejo stopiti iz družbe. Obravnana in rzsodba takih odstopkov gré rudarijski sodnji 1. stopnje. — Vélika cesarska barka „Novara“, ktera bo z mnogimi učenimi možmi jadrjala okoli sveta, bo odrinila iz Tersta o Veliki noči. Vzela bo s sabo tudi mnogoverstnega blaga in obertnijskih izdelkov našega cesarstva na ogled ptujim tergovcem po širocem svetu, kar bi utegnilo v velik dobiček biti domači kupčiji. — Barka z romarji v Jeruzalem je po prestanem silnem viharji srečno dospéla v Korfu. — Iz družega pisma, ki ga je o razporu avstrijsko-sardinske vlade ne davnej pisal predsednik avstrijskega ministerstva v Turin cesarskemu poročniku, da ga bere sardinskemu ministru, se vidi, da prizanesljivše ne more nobena vlada ravnati; avstrijska vlada — se bere v tem pismu — ne more dovoliti, da bi nje poročnik še dalje ostal v deželi, kjer mora vsaki dan slišati in brati nespodobne zabavljičice zoper svojo vlado; ona mora tedaj pozvati svojega poročnika nazaj; sardinskemu poročniku pa ne brani, da bi ne ostal na Dunaji, ako hoče ostati, pa on tudi lahko ostane, ker se pred njegovimi očmi ne godijo nobene takošne nespodobne sardinski vladi, kakor v Turinu avstrijski. Vladni list „Oest. Corr.“ piše o tem razporu sledeče: „casarska vlada bo čakala, kaj se bo dalje godilo, in iz tega se bo vidilo: ali je sardinski vladi mar za prijazniše obnašanje, ali pa jo je volja, sedanje pritožbe pomnožiti še z novimi. — Sliši se, da edino to še overa konec švajcarsko-pruske pravde, da pruska vlada terja 2 milijona frankov v povračilo tistih grajšinskih dohodkov, ki jih pruska po prekucii od leta 1848 iz Neuenburga ni več prejela. — Za Palmerstona in njegovo ministerstvo grejo nove volitve tako po volji, da bojo sami v jamo padli, ktero so njemu kopali. — V Černogori se pripravljajo hude prekucije; gotovo je sedaj, da je dežela v dvé stranki razcepljena: Černogorcem stare korenine ni po volji „svetni knez“, oni hočejo „vladika“ imeti, in niso zadovoljni, da je knez cerkvi vzal njene dohodke; — knezova ali novočernogorska stranka pa je uni, se vé da na vso moč nasproti. Knezov brat in sedaj začasni oblastnik Mirko nek grozovito preganja nasprotno stranko. Častitljivi predsednik starašinstva in knezov stric Juri Petrović je zapustil z rodovino svojo Cetinje in rodovino pustivši v Kotru se je podal na Dunaj, kjer je bil 28. p. m. o zadevah svoje domovine pri ministrih grofu Buol-u in baronu Bach-u. Sliši se, da tudi knezovega tajnika gosp. Medakovića, ki je ob svojo službo prišel, so, vsled telegrafnega pisma iz Pariza, na Dunaj v zapor peljali; zakaj? Archimandrit iz Ostroga se je s pritožbo podal v Carigrad. Očitne so po vsem tem velike homatije v mali deželici.